

СОВЕТ КУЮК-ЕРЫКСИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.Гагарина, д.29, с.Куюк-Ерыкса,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422151

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ КӨЕК-ЕРЫКСА
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

Гагарин ур., 29 нче йорт, Көек-Ерыкса авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422151

тел.(факс): (85563) 3-67-33; e-mail: Kuer.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru

Решение
17 сентябрь 2018 ел

Карар
№3-34

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Көек-Ерыкса авыл жирлеге
Советы депутаты статусы турында Нигезләмә

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 06 октябрдәге 131 -ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45 - ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Көек-Ерыкса авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Көек-Ерыкса авыл жирлеге Советы **КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Көек-Ерыкса авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне расларга (теркәлеп килә).
2. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Көек-Ерыкса авыл жирлеге Советының 2005 елның 10 декабрдә кабул ителгән «муниципаль берәмлек Советы депутаты статусы турында»гы 3-4 номерлы карары үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Көек-Ерыкса авыл жирлегенең махсус мәгълүмат стендларында, Мамадыш муниципаль районының <http://mamadysh.tatarstan.ru> рәсми сайтында, Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштырырга.

Мамадыш муниципаль районы
Көек-Ерыкса авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәйсе

/Ф.Р.Шәйхетдинов/

Мамадыш муниципаль районы Көөк-Ерыкса авыл жирлеге
Советының 17.09. 2018 ел, № 3-34
карарына кушымта

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Көөк-Ерыкса авыл жирлеге
Советы депутаты статусы турында
Нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Көөк-Ерыкса авыл жирлеге Советы депутаты статусын, хокукларын һәм бурычларын, шулай ук үзенә караган вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга бәйле хокукый һәм социаль гарантияләр, чикләүләр һәм җаваплылык билгели. Депутат үз статусын депутат вәкаләтләрнен гамәлгә ашыруга бәйле булмаган эшчәнлек өчен файдаланырга хокуклы түгел.

Статья 1. Депутат статусының хокукый нигезе

1. Район Советы депутаты статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль берәмлек Уставы (алга таба - Жирлек Уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Депутат-бер мандатлы сайлау округы буенча муниципаль сайлауларда жирлек Советына сайланган Россия Федерациясе гражданы һәм Советта Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм муниципаль норматив хокукый актларда каралган вәкиллекле һәм башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вәкил.

3. Депутат үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, жирлек Уставына һәм муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук сайлаучылар мәнфәгатләрнен таяна.

4. Депутат вәкаләтләре башка затка тапшырылырга тиеш түгел.

Статья 2. Депутат статусы белән бәйле чикләүләр

Депутат статусы белән бәйле чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.

Статья 3. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре вакыты Жирлек Уставы белән билгеләнә һәм ике елдан да ким һәм 5 елдан артык булмаска тиеш.

2. Депутат вәкаләтләре чоры Жирлек Советы депутаты булып сайланган көннән башлана һәм, әлеге Законның 4 статьясында каралган очраклардан гайре, яңа чакырылыш Жирлек Советы эше башланган көннән туктатыла.

3. Жирлек Советы депутаты, Жирлек Уставында билгелэнгән очрактардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмэт һәм хезмэт бурычларын үтәү белән берләштереп, даими нигездә эшли.

4. Район Советы депутатына Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, Район уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә үз вәкаләтләрән тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәэмин ителә.

Статья 4. Депутат вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

1. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре түбәндәге очрактарда вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставка;

3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чиклэнгән дип танылса;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;

5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;

6) Россия Федерациясеннән даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы чит дәүләт органнарына сайланырга, аларга чит дәүләт гражданлыгы алырга йә яшәүгә рөхсәт яисә Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булып тормаган чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ яисә башка документ алырга хокукы, аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы;

8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;

9) Жирлек Советы вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгелэнгән чикләүләренә үтәмәү;

12) «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп торы турында» 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банктарында счетлар (кертәмләр) ачуны һәм счетлары (кертәмләр) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 07 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгелэнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәмәү;»;

13) федераль законнарда билгелэнгән башка очрактарда.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1-8, 10 пунктларында күрсәтелгән очрақларда район Советы депутаты вәкаләтләрән туктату турында карар Жирлек Советы тарафыннан кабул ителә, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча, ә бу нигез Жирлек Советы утырышлары арасында барлыкка килгән очрақта - шундый нигез барлыкка килгән көннән соң өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 пунктында каралган очрақта Жирлек Советы депутаты вәкаләтләрә жирлек Советы вәкаләтләрә вакытыннан алда туктатылган көннән туктатыла.

4. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләрә вакытыннан алда туктатылган очрақта, депутатны өстәмә сайлаулар федераль закон, Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә билгеләнә.

5. Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) Жирлек Советы депутаты вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очрақта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн - әлеге гаризаның Жирлек Советына кергән көне.

Статья 5. Депутатның таныклығы һәм күкрәк билгесе

Депутатның үз шәхесен һәм вәкаләтләрән раслый торган документ булган таныклығы, шулай ук ул үз вәкаләтләрә чоры дәвамында куллана торган күкрәк билгесе бар.

Статья 6. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартлары

Депутат, Жирлек Уставы тарафыннан билгеләнгән очрақлардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

Статья 7. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

- жирлек Советы утырышларында катнашу;

- жирлек Советы комиссияләре эшендә катнашу;

- дәүләт хакимияте органнарының вазыйфаи затларына мөрәжәгать итү, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә оешмалар житәкчеләренә, жирлекләр карамагындагы мәсьәләләргә караган ижтимагый берләшмәләргә мөрәжәгать итү;

- депутат таләбе кергү;

- жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган жирлек хокукый актлары проектларын эшләүдә катнашу;

- Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибендә жирлек Советы тарафыннан кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;

- жирлек сайлаучылары белән очрашулар, аларның мөрәжәгатьләре белән эшләр, аларның эшчәнлегенә һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында мәгълүмат бирү;

- жирле референдумнар, ачык тыңлаулар (жәмәгать тыңлаулары), жыелышлар, конференцияләр һәм сораштырулар оештыруда һәм үткәрүдә катнашу;

- территорияль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Уставы белән каралган башка формаларда да башкара ала.

Статья 8. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлаучылар, шулай ук аның сайлау округы территориясендә урнашкан предприятие, оешмалар, дөүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар алдында җаваплы һәм алар алдында хисап тотта.

3. Депутат сайлаучылар алдында үз эше буенча елга бер тапкыр хисап тотта, Жирлек Советы эше турында даими хәбәр итә, шулай ук кимендә айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

4. Депутат сайлаучылар мәнфәгатьләрен хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча чаралар күрә, алардан кергән тәкдимнәрне, гаризаларны һәм шикаятләрен карый, үз вәкаләтләре кысаларында аларда булган мәсьәләләрне дәрәс хәл итүгә ярдәм итә; гражданны кабул итә; жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда дөүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкдимнәр кертә.

5. Жирлек депутаты сайлаучылар белән очрашулар биналарда, махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук йорт эчендәге территорияләрдә үткәрелә. Бу очракта аларны үткәрү тормышны тәмин итү, транспорт яки социаль инфраструктура, элемтә объектлары эшчәнлегенә бозылуга, җәяүлеләренә һәм (яисә) транспорт чараларының хәрәкәтенә комачауларга йә гражданның торак урыннарына яки транспорт яисә социаль инфраструктура объектларына керүенә комачау итмәскә тиеш. Шулай ук вакытта Жирлек Советы депутаты күрсәтелгән органнарга аларны уздыру датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

6. Жирлек Советы депутатының халык алдында үткәрелә торган чара формасында сайлаучылар белән очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы Россия Федерациясә законнары нигезендә үткәрелә.

7. Жирлек Советы депутатының жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясә законнары белән билгеләнә торган гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә уздыруга каршылык күрсәтү Россия Федерациясә законнары нигезендә административ җаваплылыкка китерә.

Статья 9. Депутатның сайлаучылар алдында жаваплылыгы

1. Депутатның сайлаучылар алдында жаваплылыгы үз сайлаучыларының ышанычын югалту нәтижәсендә барлыкка килә.
2. Сайлаучыларның ышанычын югалткан депутат сайлаучылар тарафыннан гамәлдәге законнар, Жирлек Уставы нигезендә һәм тәртиптә чакыртып алынырга мөмкин.
3. Депутатны чакыртып алу нигезләре булып депутатның конкрет хокукка каршы карарлары яисә гамәлләре (гамәл кылмау) тора, ул сайлаучыларның үзенә ышаныч уята һәм депутатлык бурычларын депутат статусына һәм Россия Федерациясе Конституциясенә, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының, жирлек Уставының һәм башка муниципаль норматив хокукый актларның үтәлмәвендә чагыла.
4. Жирлек Советы депутаты чакыртып алу буенча тавыш бирү Халык инициативасы белән үткәрелә һәм, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып, жирле референдум үткәрү өчен законда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.
5. Жирлек Советы депутаты чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздырганда, чакыртып алу өчен нигез буларак күрсәтелә торган мәсьәләләр уңаеннан сайлаучыларга аңлатмалар бирү максатларында инициатив төркем белән бертигез нигезләрдә агитация алып бару хокукына ия.
6. Әгәр чакыртып алу өчен тиешле сайлау округында теркәлгән сайлаучыларның кимендә яртысы тавыш бирсә, Жирлек Советы депутаты чакыртып алынган дип санала.

Статья 10. Депутатның Жирлек Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Жирлек Советы утырышларында шәхсән катнаша.
2. Депутатка жирлек советы утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр ителә, шулай ук Совет Регламенты нигезендә әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны ала.
3. Депутат хокукы:
  - Жирлек Советында сайлау һәм тиешле вазыйфаларга сайланырга;
  - Жирлек Советы тарафыннан төзелә торган органнар һәм Жирлек Советы тарафыннан сайлап куела яисә билгеләнә торган вазыйфаи затлар кандидатуралары мәсьәләләре буенча фикер әйтәргә;
  - Жирлек Советына карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;
  - Жирлек Советының хокукый актлары проектларын аның утырышларында карау өчен кертәргә;
  - көн тәртибендә, карау тәртибендә һәм тикшерелә торган мәсьәләләрнең асылында тәкъдимнәр һәм искәrmәләр кертәргә, карарларның проектларына һәм Жирлек Советының башка актларына төзәтмәләр кертәргә;

- Жирлек Советы утырышында теләсә кайсы органның яисә Жирлек Советы карамагындагы вазыйфай затның чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;
- билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;
- Жирлек Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданның мөрәжәгатъләрен игълан итү.

Статья 11. Депутатның норма чыгару инициативасы хокукы

1. Депутат Советка кертү рәвешендә гамәлгә ашырыла торган норма чыгару инициативасы хокукына ия:
  - 1) Совет карарлары проектлары;
  - 2) Совет карарларына үзгәрешләр кертү турында, шулай ук Совет карарларының үз көчләрен югалтуын тану турында карар проектлары;
  - 3) Совет карарлары проектларына төзәтмәләр.
2. Депутат тарафыннан норма чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру тәртибе Жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

Статья 12. Депутатның беренче чиратта кабул ителүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлегә мәсьәләләре буенча тиешле жирлек территориясендә жирле үзидарә органның вазыйфай затлары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләре тарафыннан беренче чиратта кабул итү хокукыннан файдалана.

Статья 13. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органныннан, муниципаль предприятиеләрдән һәм учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфай затларыннан депутат эшчәнлегә белән бәйле, закон тарафыннан саклана торган яшерен мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокукына ия.

Статья 14. Депутат мөрәжәгатъләрен карау

1. Депутат телдән яисә язмача дәүләт хезмәтенә мөрәжәгать итәргә хокукы оештыру-хокукый формаларына карамастан, жирле үзидарә органны, оешмалар, ижтимагый берләшмәләр, депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфай затларга мөрәжәгать итәләр.
2. Жирле үзидарә органны, муниципаль предприятиеләр һәм депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча мөрәжәгать иткән учреждениеләр һәм аларның вазыйфай затлары депутатка аның мөрәжәгатенә жавап бирергә яки мөрәжәгать алган көннән соң соратып алына торган документларны яки белешмәләрне, әгәр ул өстәмә өйрәнүне яисә тикшерүне таләп итмәсә, 15 көн эчендә бирергә тиеш.
3. Депутат мөрәжәгате белән бәйле рәвештә үткәрү кирәк булган очракта

вазыйфай затлар һәм әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән житәкчеләр нинди дә булса мәсьәләләренә өстәмә тикшерү яисә өстәмә өйрәнү өчен, бу хакта депутатка 15 көн эчендә хәбәр итәргә тиеш. Ахыргы җавап депутатка депутатның язма мөрәҗәгатә алынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дәүләт органнары, оешмалар тарафыннан аларның оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфай затлары тарафыннан депутатларның мөрәҗәгатъләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәҗәгатьтә куелган мәсьәләләренә карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

Статья 15. Депутат таләбе

1. Депутат яки депутатлар төркеме жирлек башлыгы, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә жирлек Советы компетенциясенә керә торган мәсьәләләр һәм үзенең депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча депутат гарызнамәсе белән мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат гарызнамәсе жирлек Советы утырышында язма рәвештә кертелә. Депутат гарызнамәсен рәсмиләштерү Жирлек Советы регламенты нигезендә башкарыла.

3. Депутат таләбе бирелгән орган яисә вазыйфай зат аңа телдән (Жирлек Советы утырышында) яисә язма рәвештә депутат гарызнамәсен алган көннән 15 көн эчендә җавап бирә.

4. Депутат гарызнамәсе һәм аңа җавап Жирлек Советы утырышында рәислек итүче яисә депутат таләбе мөрәҗәгать иткән вазыйфай зат тарафыннан игълан ителә.

Статья 16. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, район Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә; гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатъләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;

2) даими рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итәргә;

3) гражданның, оешмаларның оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә, ижтимагый берләшмәләренң, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәҗәгатъләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җаваплар бирергә;

4) очрашуларда турыдан-туры сайлаучылар алдында хисап тотарга, шулай ук үзләренң эшләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары аша елына кимендә бер тапкыр чыгыш ясарга;

5) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләренә үтәргә;

б) дәүләт серен һәм закон тарафыннан саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрэн гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә аңа танылган гражданның абруен һәм абруен кагыла торган белешмәләренә фаш итмәскә.

2. Депутат аңа федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Жирлек уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны үти.

3. Депутат үзенң керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында Россия Федерациясә норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә белешмәләр тапшырырга тиеш.

4. Депутат Россия Федерациясенең норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтна китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында хәбәр итәргә, шулай ук мондый конфликтны булдырмау яисә жайга салу чараларын күрергә тиеш.

5. Депутат тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр жирле үзидарә органнарының рәсми сайтларында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла һәм (яисә) массакуләм мәгълүмат чараларын муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару өчен бирелә.

5. Әлеге статьяның 3 өлеше нигезендә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр хакында белешмәләренң дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) карары буенча гамәлгә ашырыла.

6. Әлеге статьяның 5 өлеше нигезендә башкарылган тикшерү нәтижәсендә депутатның «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясә территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы федераль законнарда билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактларын ачыкланганда, Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) депутатның вәкаләтләрэн вакытыннан алда туктату турындагы яисә аны тиешле карарны кабул итәргә вәкаләтле жирле үзидарә органына яисә судка башка дисциплинар түләтүгә карата куллану турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

7. Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясә территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс

инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны, бурычларны бозган Депутат федераль законнарда һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларында каралган буенча җаваплылык тотат.

Статья 17. Депутат этикасы

1. Жирлек Советы депутаты бурычлы үтәргә депутат этикасы кагыйдәләрен Жирлек Советы тарафыннан раслана, шул исәптән үтәргә түбәндәге йөкләмәләргә депутат:

1) депутат статусын шәхсән яисә аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданны эшчәнлегенә йогынты ясау өчен файдаланмаса;

2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык тәртиптән тыелырга, шулай ук Совет абруена яки абруена зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән котылырга.;

3) мәнфәгатьләр конфликты - мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы булганда - мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы янаганда - ул вакытта биләгән вазыйфаны биләүче затның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм җайга салу чараларын күрүне күздә тоткан шәхси кызыксынуы (турыдан-туры яисә читләтеп) аның вазыйфаи (хезмәт) бурычларын (вәкаләтләргә гәмәлгә ашыру) тиешле, объектив һәм берсүзсез үтәргә йогынты ясий яисә йогынты ясий ала торган хәлне булдырмаса;

4) Жирлек Советында билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәргә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмәләргә фаш итмәскә һәм файдаланмаса;

6) депутат бурычларын үтәргә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссуда, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) алмаса.

Статья 18. Депутат берләшмәләре (төркемнәр, фракцияләр)

1. Депутатлар даими һәм вакытлы депутат төркемнәренә, фракцияләргә берләшергә хокуклы, шулай ук башка депутат берләшмәләре төзәргә мөмкин.

2. Берлектә депутатларның саны, депутат берләшмәсен төркәү тәртибе, Жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә..

Статья 19. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәте

1. Жирле үзидарэнең коллегиаль органы эгъзасы булган депутат аның Жирлек Советы, аның органнары эшчэнлегендэ актив катнашуын тээмин итэ торган тулы хокукка ия.

2. Жирлек Советы депутатның сайлау округында, жирлек Советында эше, жирлек Советы, аның карарлары һәм йөкләмэлэренең үтэлеше турында хэбэрен тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарэ органнары һәм вазыйфаи затлар депутатка аның эшендэ кирэкле ярдэм күрсэтэлэр, депутатка жирле үзидарэ органнары эшчэнлеге, үзидарэ органнарының икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтэү барышы, депутатның тэнкыйди искэрмэлэре һәм тэкъдимнэре буенча кабул ителгэн чаралар турында мәгълүмат бирэлэр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлеклэрнең вэкиллекле органнары эш тэжрибэсен, жэмэгатьчелек фикерен өйрэнүгэ ярдэм итэлэр.

Статья 20. Депутат эшчэнлегенең социаль һәм башка гарантиялэре

1. Депутат эшчэнлеген гамэлгэ ашыруның социаль һәм башка гарантиялэре законнар, жирлек Уставы, жирлекнең муниципаль норматив хокукый актлары белэн билгелэнэ.

2. Депутатлар хокукларының гарантиялэре, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларны башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамэллэр кылганда, шулай ук алар билэгэн торақ һәм (яки) хезмэт урыны, аларның багажы, шэхси һәм хезмэт транспорт чаралары, алар тарафыннан кулланыла торган элементэ чараларын исэпкэ алганда, федераль законнар белэн билгелэнэ.

3. Депутат әйтелгэн фикер, тавыш биргэндэ белдерелгэн позиция һәм депутат статусына туры килэ торган башка гамэллэр, шул исэптэн вэкалэтлэр вақыты чыккач та, жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезлэмэ депутат тарафыннан халық алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белэн каралган башка хокук бозу очрақларына кагылмый.

4. Дайми нигездэ вэкалэтлэрен башкаручы Депутат граждандан, административ яки жинаять эше буенча яклаучы яки вэкил (законлы вэкиллеке очрақларынан тыш) буларак катнаша алмый.

Статья 21. Әлеге Нигезлэмэ талэплэрен үтэмэгэн өчен жаваплылык

1. Жирле үзидарэ органнарының, оешмаларның вазыйфаи затларының депутатның оештыру-хокукый рэвешлэренэ бэйсез рэвештэ законлы талэплэрен үтэмэве йэ үз вэкалэтлэрен гамэлгэ ашыруга каршылыклар тудыруы, шулай ук депутатка алдан ялган мәгълүмат бирү яисэ әлеге Нигезлэмэдэ билгелэнгэн мәгълүмат һәм мөрэжэгатьлэргэ жаваплар бирү срокларын һәм тэртибен сакламау, шулай ук әлеге Нигезлэмэнең депутатның хезмэт хокуклары гарантиялэрен билгели торган нигезлэмэлэрен бозу Россия Федерациясе законнарында каралган жаваплылыкка китерэ.

Статья 22. Депутатка, аның гайлә әгъзаларына һәм башка туганнарға хокуксыз йогынты ясаган өчен жаваплылык

Депутатка, аның гайлә әгъзаларына һәм башка туганнарға депутат эшчәнлеген туктату, аның характерын үзгәртү максатларында күрсәтелгән көчләү яисә көч куллану куркынычы рәвешендә белдерелгән хокуксыз йогынты ясау законнарда каралган жаваплылыкка китерә.

Статья 23. Депутатның намусына һәм абруена кул сузган өчен жаваплылык

Депутатны үз вәкаләтләрен үтәгәндә мәсхәрәләү, шулай ук депутатка карата яла ягу яисә ялган мәгълүмат тарату, депутат эшчәнлегенә турында законнарда каралган жаваплылык китерә.